

PREGÓ de les festes de Sant Domingo de l'any 2013

Respectables Autoritats, Senyores, Senyors, amics tots; siau benvinguts a aquest acte que obri les festes de les barriades d'es Convent, el Centre, el Tren, i S'Antigor.

En primer lloc, vull donar-vos les gràcies per haver-me convidat a ser el pregoner d'aquestes festes de Sant Domingo 2013, any que ha estat declarat per l'Associació Cultural de Sant Domingo, "Any Sant Vicenç Ferrer", amb motiu dels 600 anys de la vinguda del Sant a predicar a Manacor.

Per a mi, és un orgull i un honor, i esper poder estar a l'altura de tants il·lustres pregoners d'aquestes festes tan tradicionals i amb tanta solera.

Després de que el president de l'Associació Antoni Oliver va oferir-me la proposta de ser el pregoner, tot d'una i de molt bon gust, vaig acceptar l'ofertament.

El primer pensament que vaig tenir fou una enyorança cap a la meva infància.

Sí, una enyorança, i uns records com ja he dit; perquè malgrat jo som barracaner de naixement, un barri aprop d'aquí, d'on era aquell manacori Guillem d'Efak; no mancava cap any en que mumare ens acompanyés a veure sortir els gegants i veure ballar els moretons.

Records i cançons entranyables, que mumare i una tieta ens cantaven a la meva germana, i a mi:

*Es moretons per tot el poble ballen
Els caparrots encalquen els al·lots.
A qualque dona els gegants espanten,
I molts de nins ploren si s'acosta s'alicorn.*

Moretons, caparrots, gegants, s'alicorn... unes imatges que són uns símbols que representen una antiga tradició, que avui en dia es manté i donen a la festa un caràcter de cultura popular.

L'any 2003,enguany fa deu anys, que el President de l'Associació, el Sr. Antoni Oliver, va dir: que una de les tasques més important de la mateixa Associació era la de mantenir les tradicions. I vos puc assegurar que ho han aconseguit.

Però no tan sols han aconseguit mantenir aquestes tradicions, sinó que les han engrandides i les han donat a conèixer molt més enfora de la nostra roqueta. Una prova del que vos dic és que els moretons, l'any 1960, només ballaven 2 balls diferents (Roda i La Filera) i avui en dia fins a set balls distins formen part del seu repertori.

L'any 2001, el Patronat de l'Escola Municipal de Mallorquí, els lliurà el premi *Reconeixement de Mèrits 2000* al seu ball. Aquest mateix any, l'Associació Cultural de Sant Domingo, el va declarar "Any dels Moretons". Tal vegada no estaria de més reconèixer també, a les persones que han representat i han tingut cura de conservar aquestes costums, de ben segur de molts de mals de cap i d'hores de son s'han perdut per engrandir aquestes imatges.

Els gegants: Vicenç (vestit de moro), Catalina (vestida de pagesa), i els gegantons: en Domingo, Mossen Alcover (vestit de canonge), i fa un mes un poc llarg, es va presentar una nova gegantona: na Catalineta, un personatge tret de la Rondaia mallorquina d'en Mossen Alcover *Sa filla d'es Carboneret*. Malgrat els entrebancs i les penúries que han hagut de fer front, ja són cinc els gegants que formen part de la colla. Esperem que puguin ser moltes més.

Figures que han apadrinat a altres gegants, viatjant per molt d'indrets, deixant el nom de Manacor ben alt.

Dia 1 d'agost de 2003, tres al·lots manacorins portaren les banderes manacorina i mallorquina a terres catalanes, a peus de la muntanya de la Verge de Montserrat, concretament en el poble de Sant Salvador de Guardiola.

Allà, una vegada haver sonat l'himne de la nostra terra mallorquina, i d'haver-se agermanat els dos pobles; el Batle d'aquella localitat digué: *La gent de Manacor ja no seran per nosaltres forasters, ja formen part de la nostre vida i del nostre poble.*

Això, senyores i senyors, també és Manacorinitat.

L'Ajuntament de Manacor va organitzar l'any 2001, juntament amb la Colla Gegantera de l'Associació Cultural de Sant Domingo, la primera trobada de Gegants, que fou un èxit complet de participació.

Els caparrots, inseparables dels gegants, donen alegria a la festa, i com no, S'Alicorn. El seu origen es remunta a finals del segle XIV. Una simbologia confusa i desconcertant, d'un dimoni reencarnat en "unicorn" per molestar a Sant Domingo mentre resava i que representa segons la tradició, una heretgia ridiculitzada i vençuda pel propi Sant. Un ésser amb cos d'home, cara de ca, amb una banya de la qual penja un llum, vestit de capellà.

Això, és mantenir forta la flama, i continuar fidels a les nostres arrels, que tan difícil en aquests moments que vivim; on hi ha una tendència a viure tant al dia que oblidam sovint el passat i trencam d'una forma tal vegada involuntària, la continuïtat històrica. Seria bo que tots sabéssim respectar les nostres tradicions, les nostres costums, per tal d'entendre i conèixer com som.

I especialment avui en dia, que patim un acosament ferest a la nostra cultura i a la nostra llengua. Hem d'estar més units que mai, lluitar per defensar les nostres arrels, perquè la vida ens ensenya que si acotes el cap, arriba un dia en què ja no el pots tornar a aixecar mai més. I sols acabar arrossegant-te per la vida.

I no voldria que em mal interpretéssiu. No volem bregues, ni enfrontaments, tan sols volem defensar la nostra identitat, les nostres arrels.

Avui més que mai, hem de fer nostres les paraules (perdonau que el torni a nombrar) a Guillem d'Efak, "*Manacorins, siuau qui sou*".

El nostre futur no pot ser objecte de contemplació resignada, el nostre futur s'ha de lluitar dia a dia. Cuidem doncs les nostres tradicions i els nostres orígens, amb la mateixa estima que cuidam la nineta dels nostres ulls.

Mai oblidem el nostre passat, que mai s'esborrin els records i la memòria, perquè sense la memòria podrem tornar a caure en allò negatiu que mai hauria d'haver passat. Però a vegades ens oblidam de la història, no li prestam l'atenció necessària.

D'avui a pocs dies, farà un any que Manacor celebrava el centenari del títol com a Ciutat, un aconeteixement molt important, dubt que no es va donés la importància que es mereixia i la celebració es va fer d'una manera molt discreta.

He dit que una certa enyorança m'engoleix, quan record la meva infantesa. Com quasi tots els al·lots d'aquells temps, on un dels millor entreteniments era jugar a la pilota i fer el borinot amb bicicleta pels carrers d'aquest gran poble, anàvem amb una mà en el manillar de la bicicleta i l'altre mà, amb un gelat que habíem comprat a ca'n Xispa, o a ca'n Ximet, sense aturar-nos de donar llepades a aquell deliciós *polo* de gel, (quina imprudència). No de bades, més d'una vegada varem fotre qualque esclat, amb encetades pels braços i cames. Anàvem tots nafrats, però degut al miracle que feia aquella mecromina vermella que tot el curava, ben aviat tornaven a donar voltes amb les nostres bicicletes *Orbea* o *BH*, pels carrers de les barriades de Manacor.

Pràcticament, tots els veïnats del pobles ens coneixíem, si no sabíem qui era el pare, sabíem qui era la mare, el germà, el padrí etc., i senties anomenar Miquel, Maria, Antoni, Joan, Bel, Guillem, Margalida etc., avui no, avui també sent dir Valery, Gregory, Enzo, Braian, Fàtima, Zhora, Brahim... Hem pres per un camí, que ja no hi ha qui l'aturi.

Amb altres nins de la quadrilla veníem a jugar a aquest barri, perquè aquí teníem molts d'amics. Uns records meravellosos guard en la memòria d'aquest claustre barroc on ara ens trobam, jugàvem a pistolers amb aquells revòlvers de plàstic dins una funda i fermats a un cinto. Tampoc mancava el capell i l'estrella de *sherif* en el pit, enguixada amb una agulla. Els amagatalls eren el darrera d'aquestes parets i columnes.

Sa juguera ens guanyava, però llevat de les diablures pròpies d'al·lots de deu i onze anys, en general fèiem bonda. No de bades, hi havia la presó ben aprop.

Encisat per les olors de les flors primaverals d'aquests tarongers, aquelles històries de misteri, de por, de passadissos secrets, d'ossades trobades.

Quantes històries d'amor, de malifets, de traïdories, de somnis de llibertat frustrats per uns botxins...

Si aquestes columnes i parets poguéssin xerrar...

Sou unes barriades generoses en monuments, que donen a la vegada una sensació de noblesa, de certa categoria, i que han brillat i brillen amb llum pròpia.

Malgrat el temps empeny, no vull deixar al oblit sense fer una petita referència a aquest patrimoni urbà: *El Convent de Sant Viçens Ferrer, La torre del Palau, Sa Mora, L'Estació del tren, el monument als Moretons*, que uns descerebrats varen intentar robar-lo, però afortunadament es pogué recuperar, *El Pou de s'Antigor* (que fou destruït pels anys cinquanta), i com no, aquest magnífic i meravellós *Claustre del Convent de Sant Viçenç Ferrer*. Un patrimoni de gran riquesa arquitectònica, que entre tots els veïnats i l'ajuda de les Autoritats cal preservar.

Però tots vosaltres, sense cap dubte sou el patrimoni més apreciat; aquest patrimoni humà que formau les persones. Plena de gent humil i treballadora, pel seu tarannà, per la seva pròpia idiosincràsia, que se sap reunir per gaudir de la festa i de la bulla, de l'amistat i d'una alegria col·lectiva.

En una ocasió com aquesta, és un deure, retre homenatge a totes aquelles persones que ja no hi són i que contribuir de forma decisiva a donar fesomia i personalitat pròpia a aquestes barriades tan emblemàtiques de la nostra ciutat. Per tots ells doncs, un record enyoradís.

En tots els barris i llocs, sempre hi ha persones que deixen una empremta especial, i que sol perdura en la memòria de les persones. Personalment guard en el record una vivència d'una papereria que s'anomenava *Papeleria Cervantes*, situada en el carrer Major (abans *calle del General Franco*). Hi havia doncs una petita papereria en la cantonada amb el carrer Antoni Durán. La tenda era de madò Catalina, una dona vídua que jo la feia d'una cinquantena d'anys.

Quan era al·lot, els diumenges, estava pendent de quan el meu pare anava a comprar el periòdic a la papereria, procurava acompanyar-lo, sempre solien caure a l'hora de comprar el diari, aquells sobres de cromos que desitjaves per poder completar la col·lecció.

En aquells temps, quan anaves a comprar el periòdic, tan sols portaves el diari. Avui en dia en canvi, quan vols comprar la premsa, especialment els diumenges, arribés a ca teva i et donés compte de que portes el periòdic, la revista, el CD que t'han endossat perquè és econòmic, qualsevol tipus d'eina que estava en oferta, i diversos punts per poder completar una tableta i tenir un *iphone* o qualsevol altre material tecnològic que ens permeti ser com els altres i estar a la moda, malgrat després ni el sapiguem utilitzar, ni sapiguem perquè l'hem adquirit.

Anem a tornar agafar el fil d'aquella tendeta. Na madò Catalina era una dona amb molta pipella, a vegades tenia una forma molt curiosa de despatxar als clients. Quasi sempre, quan no tenia el que li demanaves, sense aturar de mirar els estants, contestava d'una forma semblant a:

- Teniu cartolina de color verd fluix?
- Cartolina?. – Contestava.
- Sí.
- Verda?. Et demanava.
- Sí
- De color fluix.- Seguia preguntant.
- Sí.
- Idò, em sap greu, però d'aquesta no en tenc.

Escenes curioses que formen part de la idiosincràsia d'una barriada.

Llavors, el temps va anar passant i em vaig deslligar d'aquest Claustre. Ja se sap, tornava gran, anava creixent, la infantesa lligada a una joventut. Nous amics d'altres barriades...

Després d'una partida d'anys, el 1985 vaig aprovar les oposicions per ser Policia Municipal en aquesta ciutat. Fou llavors, quan vaig tornar retrobar-me amb les sensacions d'aquest Claustre.

Abans de construir les noves dependències de la Policia Local en el parc municipal, l'any 1988, aquestes estaven situades en aquest edifici. A una banda, en la mateixa plaça d'es Convent, dins l'entrada de la Sala Consistorial, just a mà esquerra, es trobava l'oficineta del cos de Guàrdia i a l'altra banda del Claustre, hi havia les oficines dels Comandaments de la Policia Municipal. L'accés era per un portal que donava a l'interior del edifici, just davall d'un escut de Manacor, gravat en el cantó, de l'any 1638.

De dintre de les mateixes oficines hi havia una escala feta de material que donava accés a un passadís subterrani, que acabava, ja que estava tapat aprop de la cisterna d'aquest Claustre. No sé si encara després de la remodelació de les obres que es varen realitzar, hi existeix aquest passadís.

Durant les nits en què estava de guàrdia, a vegades quan travessava l'interior d'aquest Claustre, aquelles nits clares i silencioses, enmig de la bellesa i del equilibri arquitectònic, aquella brisa suau tranquil·litzant, un remolí de sensacions t'engolia, deixaves volar la imaginació i una infinitat d'històries et venien a la ment.

Llavors, ja amb l'entrada de les clarianes del nou dia, esperàvem que *Ca'n Marit* posés la cafetera en marxa per poder assaborir aquell deliciós primer cafè de la jornada.

Amb aquestes vivències que us he contat vull acabar aquest pregó. Amb el compromís que anem a oblidar per uns dies les penes i els problemes diaris, perquè la festa ens uneix, ens agermana i ens dona goig.

Que comenci la festa, que toqui la música, que sonin les macetes dels moretons, ja ondegen les banderes, la festa ja es aquí.

Molts d'anys i bones festes.

He dit.

Manacor, maig de 2013.

Antoni Sureda Vicens